

Noord-Brabant en Limburg. Vliegt in Juni en Juli bij voorkeur op Labiaten, zooals Ballota, Salvia, Lamium en Stachys.

A. punctatum Latr. In de duinen tusschen 's-Gravenhage en Haarlem vrij algemeen. Ook bij Domburg gevangen. In het Museum te Leiden bevindt zich een exemplaar van Bennekom (v. Voll.). Andere vondsten uit het binnenland heb ik niet vermeld gevonden. Vliegt in Juni en Juli vooral op Lotus, is echter ook op Rubus, Echium en Hieracium gevangen.

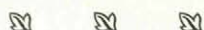
A. strigatum Panz. In het Leidsch Museum bevindt zich een exemplaar, dat reeds van 22 Juli 1877 dateert en blijkbaar door Snellen te Rijen is gevangen.

In Zuid-Limburg is deze kleine Anthidium niet zeldzaam. Ook in Gelderland komt strigatum voor (Apeldoorn, Putten, Wageningen), terwijl strigatum in Noord-Brabant verder nog bij Oisterwijk is gevangen.

Vliegt in Juni, Juli en Augustus, vooral op Lotus en Scabiosa. Bezoekt volgens Friese ook Hippocrepis en is verder in Maastricht in aantal op Sedum acre gevangen.

Hillegersberg.

J. P. VAN LITH.

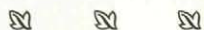
BOEKBESPREKING.

Apen en Hoefdieren in Artis, door A. F. J. PORTIELJE, met medewerking van Mevr. J. P. H. PORTIELJE-SCHOLTEN. Te illustreren met Verkade's plaatjes, naar aquarellen van C. Rol, J. Voerman Jr. en H. Rol. Plaatjes in offsetdruk van de Fa. Van Leer & Co. Druk- en bindwerk van Blikman en Sartorius. Uitgave Verkade's Fabrieken N.V., Zaandam, 1940.

Dit tweede Artis-album is een kostelijke voortzetting van dat van verleden jaar. De Heer en Mevrouw Portielje verhalen weer heel gewoontjes en heel aantrekkelijk zeer veel wetenswaardigs over de dieren van velerlei soort, die in Artis een tweede Vaderland gevonden hebben. De door jarenlange eigen studie verkregen grondige kennis van de schrijvers heeft ook dit album tot een inhoudrijk boek over echte natuurlijke historie gemaakt. Een eersterangs reclame, niet alleen voor Verkade, maar ook voor Artis, want wie Portieljes boeken als gids bij zijn bezoek aan Artis gebruikt, ziet meer dan anders en gaat beseffen welk een rijk schouwtoneel Artis biedt.

De illustraties passen weer uitstekend bij de tekst; er is dan ook voortdurend ruggespraak gehouden tussen Portielje en zijn medewerkers. Er zijn heel wat voortreffelijke dierenafbeeldingen bij; men zie b.v. H. Rols platen van Piet den orang oetan, of zijn lama-kop; Voermans nandoe-serie, of C. Rols bandtekening. Echte goede afbeeldingen van dieren-in-actie, zoals hier geboden worden, zijn helemaal niet talrijk in onze literatuur; en zowel tekst als afbeeldingen in dit album beschrijven dan ook telkens dingen, die niet alleen den dierenliefhebber, maar ook den zoöloog in velerlei opzicht boeien.

N. TINBERGEN.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Pluimhyacinth. Op blz. 159 van deze jaargang van De Levende Natuur schrijft u over de „Pluimhyacinth”, *Muscari comosum*, dat het niet zeker is of deze in ons land echt wild is of aangevoerd met fasantenvoer.

Over Zuid-Limburg kan ik niet oordeelen, maar ook daar wordt wild en pluimvee gevoerd met voer van dezelfde herkomst als in de duinstreek. Ik heb hem trouwens nog nooit in Zuid-Limburg gezien.

In de duinen groeit *Muscari comosum* op plekken waarvan bijna altijd blijkt (hetzij door navraag, hetzij door op dezelfde plekken andere adventieven te vinden en kiemplanten van hennep e.d.) dat het voederplaatsen van fasanten zijn. De zaden verspreiden zich ook niet ver,

met de wind enkele meters, met water wel wat verder. Dat vogels de zaden zouden eten en verder verspreiden is niet aan te nemen.

Summa summarum, *Muscari comosum* is zonder twijfel door het voederen van het wild in de duinen gekomen.

Van andere planten als de Boschtulp en Zomerklokje is dit natuurlijk niet zoo duidelijk bewezen, maar van *Musc. comosum* is het heel duidelijk.

En nu de naam Pluim-hyacynth. Wie heeft die bedacht? „*comosus*” beteekent toch „gekuifd” en „gepluimd” is toch „*plumosus*”. Nu bestaat er een cultuurvorm van *Musc. comosum*, n.l. de var. *plumosum*.

Dit is een steriele monstrositeit van de wel reeds iets monstreuze type, die aan de bovenste, gekleurde bloemen geen zaad geeft. Nu is het logisch, dat deze vorm „Pluim-hyacynth” en de wilde type „Kuifhyacynth” zou heeten. Wil men dat de Hollandsche namen gebruikt worden, dan moeten ze toepasselijk zijn en slaan, hetzij op het uiterlijk van de plant, hetzij op de Latijnsche naam, liefst op beide. Maar het is abuis als het tegendeel het geval is, want ook in het uiterlijk heeft *Musc. comosum* een kuif, en *Musc. com. var. plumosum* een groote pluim.

C. SIPKES.

In de duinen bij Zandvoort en Noordwijk is de aanwezigheid van *Muscari comosum* wel zonder twijfel, zooals de heer Sipkes aantoonde, te verklaren uit aanvoer met fazantenvoeder. De plant groeit in Z. Europa wel tusschen het koren en kan mee geoogst zijn. Elders in de duinstreek is dat echter niet zoo zeker en in Zd.-Limburg wordt het door de beste deskundigen (Dr. de Wever) betwijfeld.

Dicht buiten onze grenzen (o.a. in het Rijnland) wordt deze soort als echt inheemsch beschouwd, d.w.z. wel oorspronkelijk met de landbouw geïmporteerd, maar sedert lang ingeburgerd.

Wat de Nederlandsche namen betreft, houden wij ons streng aan de naamlijst door de Commissie voor Nederlandsche Plantennamen opgesteld in 1906 e.v. De daardoor te verkrijgen eenheid en onveranderlijke vastheid is ons meer waard dan toepasselijkheid. Ieder die tegenwoordig de moeilijkheden ondervindt, veroorzaakt door het voortdurend veranderen van Latijnsche namen zal dit met ons eens zijn.

J. HS.

De Rups van *Sphinx pinastri* L. Reeds in Sepp „De Wonderen Gods in de minst geachte Schepzelen. Of Nederlandsche Insecten, etc.” Deel I 1762, wordt vermeld, dat jonge rupsen van den pijnboom-pijlstaart een gegaffeld uiteinde van den staarthoorn hebben. Na de voorlaatste vervelling verdwijnt deze gaffel, zegt Sepp.

Ondergeteekende zou gaarne inlichtingen hebben van hen, die deze rups gekweekt hebben, en wel over de volgende punten: Wie heeft die gaffel bij deze rups, of wel bij eenige andere pijlstaart-rups waargenomen? Gedurende hoeveel rupsen-stadiën was deze gaffel aanwezig? Welke sexe, ♂ of ♀, kwam uit de gekweekte rups? Ten slotte, bij kweeking van af het ei: hoeveel vervellingen worden waargenomen?

Mocht bovendien iemand ondergeteekende aan kweekmateriaal van *Sphinx pinastri* L. kunnen helpen: ei, rups, pop of levende vlinder, dan zou dit zeer geapprecieerd worden. Onkosten worden gaarne vergoed.

Bergen, N.-H., „De Haaf”, 1 Dec. 1939.

D. MAC GILLAVRY.

GEVRAAGD:

re. een goede microscoop (tweede handsch); 2e. een teekenprisma.

Aanbiedingen met prijsopgave aan F. C. MIJNSSEN, Regentesselaan 8, Baarn.

Voor onderzoek naar voorkomen en verspreiding der spinnen in Nederland, toezending van materiaal uit alle delen van ons land (zelfs van de algemeenste soorten), met duidelijke vermelding van datum en vindplaats; en opgave van particuliere collecties.

Adres: L. v. D. HAMMEN, Warande 53, Schiedam.

AANGEBODEN:

De Lev. Natuur jrg. 12 in afl. (afl. 2 ontbr.) f 0.75. Jrg. 16 in afl. f 2.—. Jrg. 17 t/m 27 keurig geb. orig. band f 2.50 elk. Meded. Ned. Mycol. Vereen. IV, V, VI f 0.25 elk. Vracht extra. Antwoord binnen 8 dagen, anders verkocht.

Adres: G. L. VAN EYNDHOVEN, Eindhovenstraat 36, Haarlem.